

Erasmus+ 2021-2027

Inspiration til internationalt
uddannelsessamarbejde

November 2020

Erasmus+ 2021-2027

Inspiration til internationalt uddannelsessamarbejde

Udgivet af	Uddannelses- og Forskningsstyrelsen Haraldsgade 53 2100 København Ø Tlf.: +45 7231 7800 E-mail: ufs@ufm.dk www.ufm.dk
Tekst	Steen Bruun Jensen, Helle Thorbøl Møller
Foto	Diverse bidragydere, Colourbox, Adobe Stock
Layout	Formidabel ApS
Tryk	Rosendahls

November 2020

Publikationen kan hentes på ufm.dk/publikationer

ISBN 978-87-93706-83-5

ISBN (elektronisk publikation) 978-87-93706-84-2

Erasmus+ 2021-2027

'Evolution, ikke en revolution' lyder meldingen fra Europa-Kommissionen om programmet for Erasmus+ 2021-2027. Der er med andre ord ikke lagt op til omvæltende forandringer, men vi er samtidig på vej mod en ny programperiode, hvor der blandt andet er rettet et stærkt fokus på at skabe et mere inkluderende, et mere digitalt, et mere internationalt og et grønnere Europa.

En del af formålet med programmet for Erasmus+ 2021-2027 er:

- At nå ud til flere mennesker fra alle sociale baggrunde og inkludere folk med begrænsede muligheder.
- At understøtte udvikling og brug af digitale redskaber for herigennem at give mulighed for at flere kan deltage i grænseoverskridende udveksling og samarbejde.
- At opbygge stærkere forbindelser til resten af verden: Mobilitet og samarbejde med tredjelande vil også blive styrket gennem en kombination af fysisk og virtuel mobilitet.
- At skabe øget miljø- og klimabevidsthed og sætte et grønnere aftryk på verden.

Herudover er det ambitionen, at det skal være simplere at deltage i Erasmus+, bl.a. med henblik på at gøre programmet mere inkluderende.

Med publikationen her vil vi gerne levere inspiration til det fremtidige internationale uddannelsessamarbejde. Og der findes heldigvis masser af gode eksempler på indsatser i den nuværende programperiode, der er på forkant med udviklingen.

Publikationen sætter fokus på konkrete eksempler på Erasmus+-indsatser inden for hele uddannelsessektoren og på ungdomsområdet. Alle eksemplerne er relateret til centrale fokusområder i det nye program for Erasmus+ og fremhævet under temaerne: Inklusion, Bæredygtighed, Digitalisering og Verden uden for Europa.

I 2020 uddeler vi i Danmark 280,2 mio. kr. til danske uddannelsesinstitutioner og organisationer, der vil deltage i det europæiske uddannelsessamarbejde gennem Erasmus+. Vi håber, at denne publikation kan inspirere til, at endnu flere vil benytte sig af muligheden i fremtiden.

God fornøjelse!

Hans Müller Pedersen
Direktør for Uddannelses- og Forskningsstyrelsen

Indhold

6

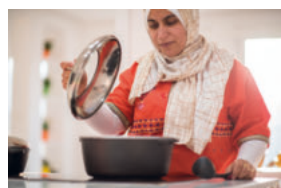
INKLUSION

Det internationale er en del af vores selvforståelse

10

Ingen skal holdes uden for den demokratiske samtale

14

Vejen til integration går gennem beskæftigelse

18

BÆREDYGTIGHED

Fokus på klima i landbrugsuddannelsen

22

Vi skal lære af naturen

26

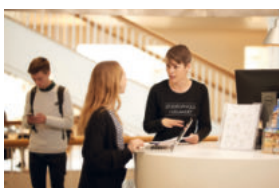
DIGITALISERING

International handel med sikkerhedsnet

30

Luk verden ind i klasselokalet med eTwinning

34

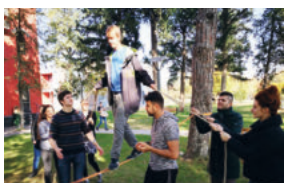
På vej mod en mere smidig administration

38

VERDEN UDEN FOR EUROPA

Studerende fra hele verden studerer bæredygtighed
i København

42

En varig ven i en fjern region

46

OM ERASMUS+

Tilskud til internationalt uddannelsessamarbejde

47

HOLD DIG OPDATERET

Det internationale er en del af vores selvforståelse

Vi skal simpelthen kunne favne børn med særlige udfordringer ...

KONTAKT

Torsten Due Christensen
Viceskoleleder,
Sofiendalskolen, Aalborg
tdc-skole@aalborg.dk

BESØG

Crossing Borders:
New Approaches to Inclusion via
www.sofiendalskolen.aula.dk/information-2/internationalt-samarbejde

Både inklusion og internationalisering spiller en stor rolle for Sofiendalskolen i Aalborg, og det har indtil videre ført skolen ind i tre Erasmus+ -projekter.

Sofiendalskolen i udkanten af Aalborg er en helt gennemsnitlig dansk folkeskole. Det siger skolens viceskoleleder Torsten Due Christensen selv. Eleverne kommer fra en repræsentativ blanding af ældre villakvarterer, nyere parcelhuse og socialt etagebyggeri, og når det kommer til forældrenes uddannelse og elevernes etnicitet, så stikker skolen heller ikke ud i forhold til den helt almindelige danske folkeskole.

Til gengæld adskiller skolen sig fra de fleste andre ved at have en stærk international profil:

"Sofiendalskolen har altid haft en meget international praksis. Får forvaltningen en international forespørgsel på vores område, er det ofte os, man ringer til, og hvis Aalborg Kommune skal lancere sin internationale strategi, er det os, der repræsenterer folkeskoleområdet. Vi har en meget stærk bevidsthed om, at internationalisering er væsentligt både i forhold til det faglige og det dannelsesmæssige perspektiv; det kan ikke holdes adskilt fra det internationale," siger Torsten Due Christensen.

Det er også grunden til, at skolen gennem de senere år har været involveret i flere Erasmus+ -projekter, herunder projektet 'Crossing Borders: New Approaches to Inclusion', der tilbyder elever og lærere teoretisk og

praktisk træning i at arbejde med børn, der er i fare for social eksklusion, samt handicappede børn.

OPMÆRKSOMME PÅ SÆRLIGT SÅRBARE BØRN

Projektet udspringer egentlig af et tidligere projekt, der også handlede om inklusion, fordi de kompetencer, som de involverede partnere opnåede gennem dette, kaldte på at blive brugt i en ny sammenhæng, og også dette projekt er blevet efterfulgt af endnu et.

"Vi så mange perspektiver i det foregående projekt, og vi havde alle en naturlig optagethed af børn, der har andre forudsætninger end det typiske barn. Sofiendalskolen har eksempelvis en specialklasserække med 40 børn, som er her, fordi de har ADHD. Det gør det naturligt for os at arbejde med inklusion, og vi synes, at det er et emne for et internationalt samarbejde mellem flere partnere," siger Torsten Due Christensen.

"Vi gør det dels ud fra et demokratisk og humanistisk grundprincip om, at vi bliver nødt til at være opmærksomme på særligt sårbare børn. Men også ud fra et praktisk og økonomisk synspunkt; det er dyrt at drive specialtilbud, så der er stor politisk bevågenhed i forhold til hele inklusionsbegrebet. Vi skal simpelthen kunne favne børn med særlige udfordringer, og det

er noget, der gælder for alle partnerlandene i projektet,” siger han.

EN SKOLE FORÆLDRENE VÆLGER TIL

Partnerne kommer fra Spanien, Østrig og Polen og har egentlig forskellige formål og opgaver i det daglige, men alle har de et forhold til børn med et inklusionsbehov. Otte elever fra tre af landene besøgte på samme tid det fjerde land, alle fire lande nåede at blive værtsland igennem projektet, og alle gæster var privat indkvarterede. Projektet bød således på en massiv kulturudveksling, samtidig med at eleverne arbejdede sammen fagligt i workshops med for eksempel udviklingshæmmede og fysisk handicappede.

Projektets hovedformål var at tilskynde til social integration og skabe kulturel bevidsthed, større forståelse og lydhørhed over for social, sproglig og kulturel mangfoldighed og lære at værdsætte forskellige synspunkter. Og så skulle det være for alle: Elever skulle opnå større selvtilid og motivation, lærerne bedre teamarbejdsevner, skolen skulle øge sin status som samarbejdspartner for både myndighederne og lokalsamfundet, og forældrene skulle involveres mere i skolelivet.

Det er flotte ord, og Torsten Due Christensen mener også, at projektet har levet op til det:

”Det her er et fredsprojekt. Man bliver nødt til at have en oprigtig interesse i de andre, og det gør man bedst, hvis man laver noget sammen. Vi skulle ikke bare holde kurser eller oplæg for hinanden, men rent faktisk have et opgavefællesskab. Og så skulle alle have noget ud af det, også skole, lærere og forældre. Vores projekter har givet os et kæmpe momentum i forhold til at fremme international forståelse og inklusion, og det

internationale er en del af vores selvforståelse. Vi vil gerne gøre os attraktive i området og være den skole, som forældrene vælger til deres børn,” siger han.

GERNE FLERE PROJEKTER

”Og familierne har været meget engagerede: En vegansk polsk elev blev indkvarteret hos en familie her i Aalborg, hvor faren var slagter, og han gik ud og købte en vegansk kogebog. En anden familie har senere besøgt en polsk værtsfamilie i Polen, og en pige har arbejdet en hel sommer i en italiensk families pizzeria i Firenze. Der er mere i det end som så, vi skal involvere os i hinanden, så kommer der nok et fredeligere kontinent ud af det i den sidste ende.”

Torsten Due Christensen har altså været glad for at deltage i internationale projekter, og gjorde det gerne endnu mere. Men:

”Man skal gøre sig klart, hvorfor det er vigtigt. Det kan godt lade sig gøre at finde på et godt projekt med nogle gode partnere og skabe opbakning til det. Men der er nogle strukturer omkring den måde, vi laver skole på, der gør det vanskeligt. Det er svært at tage lærerne ud af dagligdagen i skolen, så det skal være meget vigtigt. Derfor bliver der lavet færre projekter, end der egentlig er vilje til. Tænk hvis jeg bare kunne låne et par klasseværelser i for eksempel Bruxelles hvert år og køre undervisning for et par niendeklasser i en måned! Men det er helt umuligt i forhold til pensum og forsikringer, og hvad ved jeg, og det er en hindring for projektmageriet,” siger han.

OM PROJEKTET

’Crossing Borders: New Approaches to Inclusion’ tilbyder elever og lærere teoretisk og praktisk træning i at arbejde med børn, der er i fare for social eksklusion, samt handicappede børn. Projektet, der løb fra 1. september 2015 til 31. august 2017, er støttet med 117.680 euro i tilskud fra Erasmus+.

PROJEKTPARTNERE

Sofiendalskolen
Danmark

Danmarks Industrimuseum
Danmark

BG/BRG Judenburg
Østrig

**Gimnazjum nr 2 im. Polskich
Alpinistów w Koninie**
Polen

C.C. ABAD SOLA
Spanien

Ingen skal holdes uden for den demokratiske samtale

... de er frygteligt tålmodige og vant til at klare sig med det, de får. Den attitude vil vi gerne ændre, så de stiller krav, når der er noget, de ikke forstår.

KONTAKT

Claus Sørensen

Producent i Mediehuset,
København
claus@mediehuset-kbh.dk

Steffen Knak-Nielsen

Koordinator for Mediehuset på
Digital Accessibility for You
steffen@mediehuset-kbh.dk

Også unge med kommunikationshandicaps skal føle sig inkluderet i den demokratiske debat i samfundet. Et af midlerne kan være at lære de unge at stille krav om, at webtilgængelighed skal omfatte alle.

De digitalt indfødte kalder vi den generation af unge mennesker, som ikke har oplevet en verden uden de digitale kommunikationskanaler, der blandt meget andet har lettet og demokratiseret vores samtale med virksomheder og offentlige institutioner. Praktisk taget alt, hvad der er værd at vide, ligger frit tilgængeligt få museklik væk på hjemmecomputeren, hvad enten man vil tjekke sin konto, søge ind på en uddannelse eller bestille tid hos sin læge.

Men for visse grupper af befolkningen er det stadig så som så med tilgængeligheden – også blandt de digitalt indfødte. Synshandicappede, hørehæmmede, ordblinde eller unge, der på grund af nedsatte mentale færdigheder har svært ved at betjene sig af digital kommunikation, oplever ofte, at de må søge hjælp af andre til at finde oplysninger, der kan have stor betydning for deres livssituation.

KRÆV DIN RET

Disse grupper vil projektet Digital Accessibility for You (DA4YOU) meget gerne hjælpe. Initiativtageren er Mediehuset i København, der har produceret levende billeder og lyd og digitale løsninger i mere end 25 år til offentlige og private kunder. Sammen med University of East Anglia i England og virksomheden Funka i Sverige vil Mediehuset arbejde for, at unge med et

kommunikationshandicap får bedre muligheder for at deltage i den demokratiske debat om tilgængelighed i Europa.

"De unge i denne gruppe har jo problemer med tilgængelighed hele tiden, men de er frygteligt tålmodige og vant til at klare sig med det, de får. Den attitude vil vi gerne ændre, så de stiller krav, når der er noget, de ikke forstår. De skal reflektere over, hvad det er, de får tilbudt," siger Steffen Knak-Nielsen, der er koordinator for Mediehuset i projektet.

Det er ikke, fordi webtilgængelighed for borgere med kommunikationshandicaps ikke har lovgivernes fokus – hverken i FN, hvor webtilgængelighed er indskrevet i konventionen om menneskerettigheder for personer med handicap, eller i EU eller Danmark, hvor loven om webtilgængelighed skal sikre, at så mange som muligt kan bruge offentlige organers websteder og mobilapplikationer, herunder ikke mindst brugere med handicaps.

AKTIVE BORGERE

"I Danmark tror vi, at vi er meget inkluderende og sociale, og vi har også avancerede og dyre systemer, men det er ikke altid, de bliver anvendt. Det er en del af loven på området, at myndighederne skal offentliggøre en tilgængelighedserklæring på webstedet, hvor borgere, der har kommunikationsvanske-

OM PROJEKTET

Digital Accessibility for You (DA4YOU)

har til formål at give unge med et kommunikationshandicap bedre muligheder for at deltage i den demokratiske debat om digital tilgængelighed i Europa.

Projektet har fået godkendt en tilskudsramme på 215.630 euro fra Erasmus+. Projektet løber fra 1. februar 2019 til 31. januar 2021

ligheder, kan skrive ind og spørge, hvad de har tænkt sig at gøre ved det ene og det andet problem, men udfordringen er, at de ikke ved, hvilke rettigheder de har,” siger Claus Sørensen, der er producent i Mediehuset og initiativtager til projektet.

”Vi vil gerne klæde de unge med kommunikationshandicaps på til den dialog og gøre dem til aktive borgere i samfundet. Derfor skal de på et fagligt grundlag lære at henvende sig og på den måde bruge deres rettigheder,” siger Steffen Knak-Nielsen.

”Kursisterne er blevet undervist i lovgivning, og hvordan man lever op til de standarder, der ligger til grund for loven, for det er ikke uden problemer. Det handler både om kodning og linjelængder og forståelighed, hvordan man kan vurdere webtilgængelighed, og hvordan man skal håndtere en sådan vurdering, så man ved, hvad man kan tillade sig at gøre vrøvl over, når der er problemer med kommunikationen,” siger han.

”En sidste opgave vil være at gennemgå kommunikationsplatformene Aula, Lectio og Moodle, der bruges i folkeskolen, i gymnasiet og på de videregående uddannelser, og se, hvordan de lever op til tilgængelighedskravene, og så skal de overveje, hvordan de kan agere på det,” fortæller Claus Sørensen.

BEDRE KOMPETENCER

Men det handler ikke kun om lovgivning. Projektet skal også give de unge kompetencer til at mestre de digitale medier, der kan understøtte deres deltagelse i den demokratiske debat, ligesom de skal kunne følge den teknologiske udvikling på området, inklusiv tilgængelighedstjenester og hjælpeværktøjer.

”Det er et område i rivende udvikling, og unge med forskellige kommunikationshandicaps har naturligvis vidt forskellige forudsætninger for at kunne følge med. Vi var fra starten meget optimistiske i forhold til at lave kurser for en så blandet målgruppe, nu har vi nok en mere realistisk opfattelse. Vi har gjort os nogle erfaringer, som er rigtig vigtige, og ikke alt er lykkedes, så det kunne være spændende at arbejde videre med det i et nyt projekt i forlængelse af det her,” siger Steffen Knak-Nielsen.

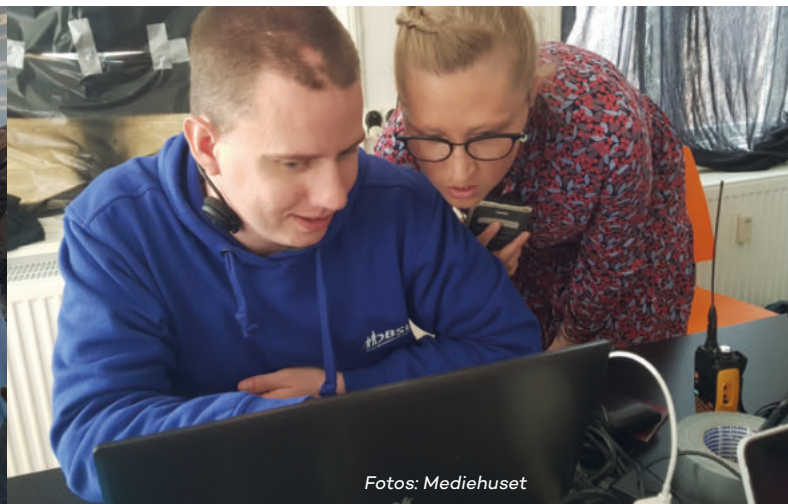
Det er første gang, at Mediehuset har et projekt i Erasmus+-regi, og det har været en god erfaring både i forhold til projektets indhold og i forhold til det at arbejde sammen på tværs af grænser:

”Vi har matchet hinanden rigtig godt i forhold til viden og arbejdsområder. Og så har de unge, vi har arbejdet med, jo vidt forskellige vilkår i vores tre lande, så vi har alle tilført nye aspekter til emnet og

BESØG

Digital Accessibility for You (DA4YOU) på:
www.mediehuset-kbh.dk/digital-accessibility-for-you-da4you/

Fotos: Mediehuset

givet projektet bredde. Der har naturligvis været kulturforskelle, men det har først og fremmest givet en synergi til projektet, og de vanskeligheder, der har været, har været af faglig art og ikke personlige,” siger Claus Sørensen.

INKLUDERENDE SPROGBRUG

En af de kulturforskelle, der har overrasket mest, er, hvordan man benævner handicaps og funktionsnedsættelser og de personer, der er bærere af dem:

”Vi har brugt meget tid på at tale om sprogbrug i forhold til vores målgruppe. Vores arbejdssprog har været engelsk, og vi havde en del diskussioner om, hvordan man er inkluderende og undgår at være krænkende. Der findes forskellige retningslinjer for korrekt sprogbrug i England, USA og EU, men der er ikke fuldstændig overensstemmelse, så vi skulle også blive enige om, hvilken slags engelsk vi talte. Men nu er det et Erasmus+-projekt, så EU vandt,” siger Steffen Knak-Nielsen.

Det er meningen, at DA4You efter projektets udløb dels skal være et europæisk digitalt mødested for information og debat om tilgængelighed og gøre det muligt for unge mennesker med kommunikationshandicap at bruge de digitale medier til kommunikation og formidling. Dels en åben public

service-plattform, der gør materialerne offentligt tilgængelige, så borgere, organisationer, uddannelsesinstitutioner, biblioteker og medier kan få indsigt i emnet og anvende materialerne til relevante formål.

PROJEKTPARTNERE

Mediehuset i København
Danmark

University of East Anglia
England

FUNKA
Sverige

Vejen til integration går gennem beskæftigelse

Jeg er ikke sikker på, at folk ved det, men administrativt er det blevet utroligt meget lettere de senere år, og man får al den hjælp, man har brug for.

KONTAKT

Jinan R. Muhsen

Underviser hos CLAVIS og
projektmedarbejder på NAME
jrm@clavis.org

BESØG

NAME (New Actions for
Migrant Women) på:
[www.csicy.com/new-actions-
for-migrant-women-name/](http://www.csicy.com/new-actions-for-migrant-women-name/)

Indvandrerkvinder oplever mange barrierer på deres vej mod jobmarkedet. Erasmus+-projektet 'NAME' skal forsøge at fjerne flest mulige af dem.

Der er bred enighed om, at vejen til en succesfuld integration af flygtninge og indvandrere går gennem arbejdsmarkedet, men i såvel Danmark som mange andre europæiske lande står en alt for stor gruppe af ikke-vestlige indvandrerkvinder uden beskæftigelse. De har dermed en stærkt øget risiko for at blive marginaliserede og isolerede fra det danske samfund, og det går desværre ikke kun ud over kvinderne selv; man ved, at børn, der vokser op i familier, hvor moren lever en isoleret tilværelse med manglende indflydelse på sit eget liv, er særligt udsatte og dårligt integrerede i samfundet.

Der er derfor al mulig grund til at støtte etniske minoritetskvinder i at komme tættere på arbejdsmarkedet. Og det er, hvad man har sat sig for i projektet NAME (New Actions for Migrant Women), hvor partnere fra Danmark, Spanien, Italien, Cypern og Litauen samarbejder om at udvikle tilgange og værktøjer til at fremme veje til beskæftigelse for indvandrerkvinder i hvert af de fem lande. Den danske partner og projektkoordinator er CLAVIS sprog & kompetence, der er en selvejende og almennyttig undervisningsvirksomhed, som arbejder med udvikling af sprogfærdigheder og interkulturelle kompetencer.

RINGE BESKÆFTIGELSESGRAD

En undersøgelse fra konsulentvirksomheden Rambøll, der også er partner i projektet, viser, at kun 53 procent af de ikke-vestlige indvandrerkvinder i Danmark er i job. For kvinder, der er indvandret fra et EU-land, er beskæftigelsesprocenten 78 procent – nøjagtig den samme som for etnisk danske kvinder. Den lave beskæftigelse blandt ikke-vestlige indvandrerkvinder kan have mange årsager; at de ikke mestrer det danske sprog, at de ingen uddannelse har eller mangler relevante erfaringer og kompetencer, at de lider af fysisk eller psykisk sygdom eller at deres religion eller kultur på den ene eller anden måde udgør et båndspænd for at komme i job. Uanset årsager medfører det sproglige, sociale og økonomiske udfordringer og meget ofte et lavt selvværd.

NAME-projektet vil samle og anvende viden om langtidsledige indvandrerkvinders uddannelse, beskæftigelse og levevilkår og forsøge at styrke deres muligheder for beskæftigelse, så de kan forsørge sig selv. Som noget nyt inddrager projektet aktører fra blandt andet erhvervslivet, kommuner, sundhedssystemet og NGO'er aktivt som medlemmer af projektets advisory- og actionboard. Medlemmerne bidrager til udviklingen

af jobpakker og kompetenceudvikling målrettet arbejdsmarkedet.

BEDRE SELVFORSTÅELSE

Pernille Sederberg, der har været CLAVIS' projektleder på NAME, siger: "Det, vi ønsker for kvinderne, er at styrke deres viden, kompetencer og muligheder på det danske arbejdsmarked. Vi tænker helhedsorienteret og arbejder blandt andet med empowerment, kvindernes selvforståelse og netværksdannelse."

"Projektet består af en række aktiviteter. Vi har indledningsvist kortlagt beskæftigelsessituationen i de deltagende partnerlande ud fra statistik og eksisterende viden. På den baggrund udvikler vi et jobpakke-koncept, der skal kompetenceudvikle kvinderne i forhold til at skabe jobs," siger Jinan R. Muhsen, der underviser hos CLAVIS og er projektmedarbejder på NAME.

"Vi skal udvikle en app, som kvinderne nemt kan bruge som led i opkvalificeringen, kombineret med workshops, besøg på virksomheder og masser af andre læringsaktiviteter. Målet er at udvikle kvindernes sproglige færdigheder, deres kompetencer i forhold til arbejdsmarkedet og dermed øge deres uddannelses- og beskæftigelsesmuligheder," siger hun.

At deltage i internationale projekter er relativt nyt for CLAVIS og en følge af en strategisk ledelsesbeslutning om at udvide sprogcenterets forretningsområde. Og det har man haft så meget succes med, at CLAVIS indgår i flere Erasmus+-projekter, heraf to som koordinator, og har måttet sige fra til endnu et par projekter:

"Der er så mange interessante ideer, projekter og partnere derude, men vi kan desværre ikke være med i det hele," siger Pernille Sederberg.

Foto: Christina Wocintechchat/Unsplash

OM PROJEKTET

NAME (New Actions for Migrant Women)

skal fremme ikke-vestlige kvinders beskæftigelsesmuligheder gennem en helhedsorienteret indsats, der blandt andet bygger på etablering af lokale tværsektorielle samråd til støtte for kvindernes læringsaktiviteter og opkvalificering i forhold til arbejdsmarkedet. Projektet har modtaget 299.113 euro i tilskud fra Erasmus+. Projektet løber fra 1. september 2019 til 28. februar 2022.

ERFARINGER SKAL DELES

Men ellers har det været en spændende udfordring for CLAVIS at være en del af et Erasmus+-projekt. Som uddannelsesinstitution for udlændinge har organisationen naturligvis været vant til at arbejde med mennesker med forskellige kulturelle baggrunde, og erfaringen herfra har uden tvivl været brugbar i projektet.

”Vi er lidt forskellige organisationer, og vores udfordringer er også forskellige. Der er både forskellige metoder og forskellige slags kvinder og vilkår, men kommunikationen mellem partnerne har været nem, og efterhånden som vi har lært hinanden at kende, så har vi også fået en god forståelse for hinandens måder at arbejde på,” siger Pernille Sederberg.

Hun kan kun opfordre til, at andre med gode projektidéer sender en Erasmus+-ansøgning af sted:

”Jeg er ikke sikker på, at folk ved det, men administrativt er det blevet utroligt meget lettere de senere år, og man får al den hjælp, man har brug for. Hvis jeg skulle savne noget, var det et netværk for koordinatore, der er i gang med et projekt. Alle gør sig så mange værdifulde erfaringer, at de burde deles. Så hvis nogen vil facilitere et sådant netværk, vil det være meget velkomment,” siger Pernille Sederberg.

Fokus på klima i landbrugsuddannelsen

Vi vil gerne forstyrre vores elever lidt i deres tankegang og verdensbillede og give dem forskellige perspektiver

KONTAKT

Kristine Merethe Lund

Pædagogisk leder på Asmildkloster Landbrugsskole, Viborg
kml@asmildkloster.dk

BESØG

On the Trail of a Sustainable Community in Food Production på:
www.sustainablecommunity1820.wordpress.com

Et udvekslingsprojekt skal lære landbrugselever om bæredygtighed i deres fremtidige erhverv. Og det må gerne udfordre dem.

Asmildkloster Landbrugsskole i Viborg har i mere end 100 år uddannet unge til en fremtid i et stærkt traditionsrigt landbrugsfag, hvis aftryk på klimaet i stigende grad er blevet problematiseret i de senere år. Det afspejler sig i skolens undervisning, der inddrager FN's verdensmål, som skal udvikle verden i en mere bæredygtig retning blandt andet ved at sikre en mere ansvarlig fødevarerproduktion.

"Når fremtidens landmand skal ud at arbejde, så bliver bæredygtigheden et omdrejningspunkt i mange beslutninger. Både for at få et godt udbytte, men også fordi det har samfundets fokus, og at det bliver derudfra reglerne for landbrug sættes," siger skolens pædagogiske leder, Kristine Merethe Lund.

Hun har derfor sammen med skolens internationale koordinator, Susanne Joel, fået ideen til Erasmus+-projektet 'On the Trail of a Sustainable Community in Food Production', hvor Asmildkloster Landbrugsskole sammen med partnere fra Italien, Slovenien og Spanien vil udvikle landbrugsuddannelsen, så den får stærkere fokus på undervisning i miljømæssig og bæredygtig udvikling og tænkning.

OPLEVER FORSKELLENE

"Bæredygtighed kan anskues på forskellige måder. Det kan både

være i et socialt, et økonomisk og et miljømæssigt perspektiv, og vi har valgt at se på emner som affald, biodiversitet, lokale fødevarer og vand. Der er naturligvis mange forskelle på, hvordan man håndterer udfordringerne i de enkelte lande, og eleverne finder ud af, at selvom Europa er et lille område, så er der også mange forskelle mellem landene. Og det er en god og sund oplevelse for dem," siger Kristine Merethe Lund.

Eleverne har fået en forståelse for, hvad klimazonerne og landenes geologiske betingelser og økonomiske ressourcer betyder for fødevarerproduktionen, og hvordan man kan opretholde et rent vandmiljø i forbindelse med denne. På biodiversitets- og affaldsområdet har der været fokus på landenes forskellige restriktioner og miljølovgivning, og endelig har eleverne arbejdet med det økonomisk og socialt bæredygtige i lokalt producerede fødevarer og fået en forståelse af, hvordan det hænger sammen med lokalsamfundets sammenhængskraft.

OVERSKRIDER EGNE GRÆNSER

"Når vores elever kommer lige fra folkeskolen, kan de godt have en konservativ forestilling om de her ting, men vi vil gerne forstyrre vores elever lidt i deres tankegang og verdensbillede og give

Foto: Asmildkloster Landbrugsskole

dem forskellige perspektiver på spørgsmål om bæredygtighed. Det er jo på flere måder en rejse for dem, og her er det så fint at bruge Erasmus+-mobiliteter, for der kan forstyrrelsen blive noget kraftigere og ændre et helt verdensbillede i hovedet,” siger Kristine Merethe Lund.

De elever, der har deltaget i mobiliteterne, har som en del af projektet, beskrevet deres rejser til partnerlandene, og når man læser beskrivelserne er det tydeligt, at alle ikke er lige rejsevante, og at selve rejsen ofte gør lige så stort indtryk som de faglige input.

”Når vi rekrutterer elever til vores rejser, spørger vi selvfølgelig dem, der har lyst og interesse, men vi

kan også finde på at spørge dem, der måske ikke har været ude at rejse så meget. For når de kommer med på de her rejser, så ser de nogle andre kulturer, der er med til at ændre deres opfattelse af, hvordan verden også kan se ud. Og det, synes vi, er rigtig vigtigt i en uddannelse,” siger Kristine Merethe Lund.

”På samme måde kan eleverne være meget nervøse for at blive indkvarteret i udenlandske familier – ’hvem er de?’, ’kan vi forstå hinanden?’, ’hvad, hvis jeg gør noget forkert?’. Det kan være temmelig grænseoverskridende for dem, men når vi rejser hjem, så føler de unge mennesker altid, at de er vokset ti cm ved at have prøvet det, og de har fundet ud af, at

OM PROJEKTET

‘On the Trail of a Sustainable Community in Food Production’

har fokus på forskellige aspekter af bæredygtig fødevarerproduktion og dens konsekvenser i forhold til affald, vand og biodiversitet. Projektet har modtaget 199.766 euro i tilskud fra Erasmus+. Projektet startede i august 2018 og forventes afsluttet i januar 2021.

Fotos: Asmildkloster Landbrugsskole

der er venlige og rare mennesker alle steder. Det er en meget vigtig erfaring, de gør sig,” siger hun.

FRA PROJEKT TIL PROJEKT

Men ikke bare eleverne vokser af at deltage i et europæisk projekt. Også de medfølgende lærere lader sig inspirere og får nye perspektiver ind i undervisningen og dens fokus på bæredygtighed, og det giver arbejdsglæde, mener Kristine Merethe Lund, og det internationale er kommet for at blive på Asmildkloster Landbrugsskole:

”Projekter som disse leder jo næsten altid videre til det næste, når man har fået gode samarbejdspartnere ude i Europa, og vi har et jævnt flow af projekter med andre europæiske lande. Vi er en lille organisation, og vi ville naturligvis ikke kunne gøre det uden Erasmus+-programmet og de platforme, som det tilbyder. Vi

har valgt at have en international koordinator på skolen, der har kontakten til vores udenlandske partnere, når der skal laves ansøgninger, og som har professionalismen og det store overblik. Derfor har vi kunnet implementere udenlandske projekter i vores dagligdag, og der er slet ikke tvivl om, at vi også i fremtiden skal deltage i Erasmus+-projekter, for det giver så meget tilbage til skolen og vores elever,” siger Kristine Merethe Lund.

PROJEKTPARTNERE

**Asmildkloster
Landbrugsskole**
Danmark

Viborg Kommune
Danmark

IPSSAR “Paolo Borsellino”
Italien

EUROPEA
Spanien

**Escola de Capacitació
Agrària d’Amposta**
Spanien

IES “Felipe de Borbón”
Spanien

**Srednja gradbena,
geodetska in
okoljevarstvena šola**
Slovenien

Vi skal lære af naturen

... folk skal tage fri for at kunne rejse, og uden støtte til mobiliteterne ville det have været meget svært.”

KONTAKT

Cathrine Dolleris

International koordinator i
Permakultur Danmark
catshop@gmail.com

BESØG

Permakultur Danmark på:
www.permakultur-danmark.dk

Tankerne bag permakultur bliver delt på tværs af landegrænser, og udveksling af undervisere er et af de helt centrale værktøjer.

Omsorg for jorden, omsorg for mennesker og lige fordeling af ressourcer. Det er de centrale etiske regler bag permakulturen – et begreb der får mere og mere medvind i disse år i takt med, at klimakampen sættes højere og højere på dagsordenen.

Begrebet er udviklet i Australien for snart 50 år siden som et bæredygtigt modsvar på de seneste århundreders industrielle udnyttelse af jordens ressourcer. Permakultur handler om at lære af og arbejde med naturen og bygger på den grundlæggende erkendelse, at mennesket ikke er adskilt fra naturen, men derimod en del af den.

”Vi ser ikke mennesker som herrer over kloden, vi ser os som en del af klodens økosystem og ligestillede med andre skabninger. Det er den naturfilosofiske del af det, men det er også praktisk, for hvis vi passer på det, vi har, så har vi også en chance for at leve godt,” siger Cathrine Dolleris, der er international koordinator i Permakultur Danmark.

”I Danmark ville vi have skov, hvis vi ikke pløjede og dyrkede jorden. Det er meget energikrævende, så i stedet forsøger vi at arbejde med skovelementet og lave skovlandbrug og regenerativt landbrug, som er i en voldsom udvikling for øjeblikket. Landbruget udleder cirka 25 procent af al CO₂, så kan

vi gøre noget ved det, er vi nået langt,” siger hun.

NETVÆRK NATIONALT OG INTERNATIONALT

Permakultur Danmark arbejder for at udbrede tankerne bag permakulturen ved at formidle og videndele, udvikle netværk, igangsætte projekter og afholde praktiske kurser i permakulturens dyrkningsmetoder. En stor del af undervisningen foregår i foreningens såkaldte LAND-netværk, der består af 15 centre spredt ud over hele landet, hvor permakultur kan ses og opleves i praksis. Det har været medvirkende til en kraftig vækst i foreningens medlemstal og i interessen for kurser i anvendt permakultur. Der tilbydes både mindre introduktionskurser over en weekend og specialiserede kurser om for eksempel skovhaver, dyrkning af flerårige grøntsager, avanceret permakulturdesign samt træning af permakulturundervisere.

Cathrine Dolleris har i de senere år været koordinator på en række Erasmus+-projekter, der har sendt permakulturundervisere ud i Europa for at opkvalificere sig og lære nyt. Rejserne er først og fremmest gået til England, der er længst fremme med at udvikle certificerede uddannelser inden for området, men projekterne har været med til at udbygge foreningens netværk til de fleste europæiske lande.

Foto: Permakultur Danmark

Undervisning i kompost.

Udlandsopholdene har ikke bare været til gavn for den enkelte underviser, men har været med til at udvikle hele organisationens uddannelsesvirksomhed med det engelske diplomsystem med fast definerede læringsmål som forbillede. Cathrine Dolleris kalder mobiliteterne for helt centrale for udviklingen af permakultur, indhentning af ny viden og bedre undervisningsmetoder, og så er de i den grad med til styrke netværk og sammenhængskraft i arbejdet for en klimavenlig verden.

INGEN BLIVER RIGE

”Erasmus+-projekterne er meget integrerede i vores forening. For mig startede det egentlig med, at jeg selv skulle have noget kompetenceudvikling, men nu har hele netværket fået et højere niveau. Der er sket en stor udvikling, og vi

har nok omkring 30 diplomstuderende,” siger Cathrine Dolleris.

Danske permakulturundervisere inviteres til at undervise i lande som Estland, Island og Spanien, og nogle undervisere tager hvert år på studietur til forskellige egne på kloden, som har udmærket sig ved at have en særlig bæredygtig landbrugsproduktion, som klimazonemæssigt eller produktmæssigt kan tilpasses Danmark – for eksempel USA, Vesteuropa, Kasakhstan og Baltikum.

”Det er faktisk svært at forestille sig vores organisation uden Erasmus+. Der er ikke mange penge i at beskæftige sig med permakultur, det er først og fremmest meget idealistisk. Vi giver ikke løn fra vores side, når folk er ude, så folk skal tage fri for at kunne rejse,

OM PROJEKTET

Permakultur Danmarks Erasmus+-projekter efteruddanner permakulturundervisere, der formidler permakulturen og dens tankegang, viden og løsninger. Projekterne startede i 2014 og har i 2019 modtaget 42.460 euro i tilskud fra Erasmus+.

Glade kursusedtagere har modtaget deres certifikat i Permakultur Design.

og uden støtte til mobiliteterne ville det have været meget svært,” siger hun.

HOLD FAST I SAMARBEJDET

Permakultur-tankegangen har et internationalt udgangspunkt, og det er på ingen måde nyt for Cathrine Dolleris at arbejde på tværs af landegrænser. Men efter at have været inviteret ind i et Leonardo da Vinci-projekt for nogle år siden, fik hun for alvor blod på tanden og begyndte selv at skrive sine egne ansøgninger.

”Første år var svært, men nu er det blevet nemmere, selvom det stadig kan være kringlet ind imellem. Men siden 2014 har jeg fået godkendt alle mine ansøgninger, og jeg er oven i købet blevet hyret af andre til at lave deres ansøgning, så man kan vel sige, at jeg er kommet efter det,” siger Cathrine Dolleris.

Med England som den helt store driver og inspirationskilde på området har Brexit gjort hende nervøs for, hvorvidt det gode samarbejde kan fortsætte fremover:

”Jeg håber virkelig det bedste. At Europa ikke splittes for meget, og måske er Erasmus+-programmet noget af det, der kan holde sammen på det hele. Det er vigtigt at holde fast i den kulturelle og sociale dimension i Europa. Når vi kender hinanden, så går vi ikke i krig. Så jeg håber, at vi kan fortsætte det gode arbejde både uddannelsesmæssigt, socialt og kulturelt i programmet,” siger Cathrine Dolleris.

PROJEKTPARTNERE

Permakultur Danmark
Danmark

The Permaculture Association
Storbritannien

Designed Visions
Storbritannien

The Agroforestry Research Trust
Storbritannien

Permakultur Sverige
Sverige

Holma Folkhögskola
Sverige

Kosters Trädgårdar
Sverige

Norsk Permakulturförening
Norge

Green School Village
Bulgarien

International handel med sikkerhedsnet

Vi er meget fokuserede på, at de studerende tilegner sig de kompetencer, der skal til for at begå sig internationalt.”

KONTAKT

Paw Hoff Jørgensen

Leder af SIMU Learning under International Business College i Kolding
phjo@simu.dk

BESØG

VETCOP (Virtual European Trade and Commerce Platform) på:
www.penworldwide.org/project/erasmus-plus-vetcop/

En virtuel og virkelighedsnær platform hjælper unge handelselever til at blive bedre til at handle over landegrænser. Helt uden risiko.

Man bliver ikke rigtig dygtig til at handle internationalt, før man har prøvet det i praksis. Derfor får danske og udenlandske elever inden for international handel hver dag lov til at bruge tusindvis af euros på at købe og sælge kaffekrus, skateboards, appelsinjuice, udklædningstøj, påskeæg og alt muligt andet i handler med udenlandske foretagender, som ingen rigtigt nogensinde har hørt om. Ikke alle handler er lige fornuftige, og det kunne meget hurtigt blive meget dyrt for dem selv og deres uddannelsesinstitution, hvis det ikke var fordi, transaktionen foregik i et virtuelt system, der godt nok ligner virkeligheden til forveksling, men har den store fordel, at ingen risikerer økonomiske tab, og at brugerne ikke kan undgå at blive klogere gennem deres aktiviteter.

VETCOP (Virtual European Trade and Commerce Platform) hedder den virtuelle platform, der er udviklet i et Erasmus+-projekt initieret af International Business College (IBC) og udover IBC har haft deltagelse af partnere fra Frankrig, Spanien og Tyskland. Koordinator var Paw Hoff Jørgensen, der er leder af SIMU Learning, som er en lille enhed under IBC, der har til formål at udvikle web-baserede simulationsværktøjer til erhvervsuddannelser på uddannelsesinstitutioner over hele landet.

SKAL BEGÅ SIG INTERNATIONALT

”Vi forsøger at skabe en så virkelighedsnær version af en virksomhed, som man overhovedet kan komme. Vi bestiller varer, laver følgesedler, går ud på lageret og pakker og sender med fragt til kunden, udsender faktura og modtager penge. Alt det kan man simulere med vores værktøj, som bliver brugt af stort set alle praktikcentre inden for handel og kontor,” siger Paw Hoff Jørgensen.

Praktikcentre er oprettet til de elever på en erhvervsuddannelse, som ikke har fundet en elevplads i en virksomhed ved afslutningen af grundforløbet:

”Vi vil hellere have praktikpladser, så vi har været nødt til at finde på noget, så eleverne bliver lige så dygtige, som hvis de var i praktik. Derfor har SIMU Learning lavet værktøjer, der både kan simulere driften i byggemarkeder, butikker og på kontor og altså nu også i international handel,” siger han.

”Vi er meget fokuserede på, at de studerende tilegner sig de kompetencer, der skal til for at begå sig internationalt. Vi har i et stærkt samarbejde med undervisere og vejledere diskuteret, hvad der er vigtigst, og de har alle nævnt international handel som noget af

det vigtigste overhovedet. Og det er årsagen til, at vi går ud og laver det her internationale samarbejde om at skabe en fælles platform,” sig Paw Hoff Jørgensen.

BRUGES OVER HELE VERDEN

IBC er medlemmer af nonprofit-organisationen PenWorldWide, der administrerer et verdensomspændende netværk på over 7.000 praksiscentre i uddannelsesinstitutioner og virksomheder i mere end 40 lande rundt om i verden. De under-

viser hvert år mere end 200.000 praktikanter, og det er hovedformålet med VETCOP-projektet at gøre det muligt for disse at handle sammen i et onlinemiljø baseret på simulering. Projektet har både udviklet en virtuel markedsplads og en bank, så deltagerne er i stand til at købe og sælge varer og tjenester på markedspladen og foretage realistiske betalinger gennem kreditkort- og banksystemer, der fungerer efter samme regler som i den virkelige verden, og heri-

PROJEKTPARTNERE

International Business College
Danmark

Fundación Inform
Spanien

REEP Euro Ent'Ent
Frankrig

PenWorldwide
Tyskland

Foto: Adobe Stock

OM PROJEKTET

VETCOP (Virtual European Trade and Commerce Platform)

har skabt en virtuel platform, der gør det muligt for alle praktikvirksomheder på internationalt plan at deltage i international handel. Projektet løb fra 1. september 2017 til 31. marts 2020 og har modtaget 225.837 euro i tilskud fra Erasmus+.

gennem udvikle færdigheder, der matcher både uddannelsesplaner og arbejdsmarkedsbehov inden for international handel.

Projektet løb til foråret 2020, og partnerne i projektet anser værktøjet for at være færdigudviklet. Men der er masser af idéer til nye projekter.

SKAL LÆRE AF HINANDEN

"Vi er i gang med et nyt Erasmus+-projekt, der skal styrke samarbejde og kommunikation på tværs af landegrænser. Et er at få lavet en virtuel handelsplatform, noget andet er, hvordan vi lærer at gøre opmærksom på os selv, så vi er ved at udvikle et annonce- og reklamemodul med stort set de samme partnere," siger Paw Hoff Jørgensen.

"Vi har haft et godt samarbejde. Selvfølgelig er der kulturforskelle, men det skulle vores produkt jo også afspejle i og med, at det skal kunne bruges i alle lande. Både fagligt og socialt har det været spændende at møde nogen, der

tænker helt anderledes. Man kan måske have en tanke om, hvordan man kan lære de andre at lave tingene på den danske måde, men det holder ikke, man må lære af hinanden," siger han.

"Vi har et strategisk ønske om at tage mere del i Erasmus+-programmet, for vi er helt sikkert blevet mere internationale i vores tilgang, og det har virkelig været givende at arbejde i projektet. Så jeg kan kun anbefale andre at gøre det samme," siger Paw Hoff Jørgensen.

Luk verden ind i klasselokalet med eTwinning

Man kan lave nogle fantastiske projekter i fag, man ikke umiddelbart tænker, at man kan lave internationalt samarbejde om.

KONTAKT

Christian Stanley Plovgaard
eTwinning-ambassadør og
lærer ved Antvorskov Skole i
Slagelse
christian.plovgaard@etwin-
ning.dk

BESØG

eTwinning på:
www.etwinning.dk
www.etwinning.net/da

Den digitale kommunikationsplatform eTwinning gør det muligt for skoler fra 44 lande at samarbejde på tværs af grænser.

"Den måde man pludselig får verden ind i klasseværelset på, det er den største styrke ved eTwinning."

Således siger eTwinning-ambassadør Christian Stanley Plovgaard. Til daglig er han lærer på Antvorskov Skole i Slagelse, og ambassadørtitlen dækker kun en sidebeskæftigelse, men der er ikke tvivl om, at den udgør en ualmindelig meningsfuld og velintegreret del af hans daglige arbejde.

eTwinning, der er et digitalt fællesskab for skoler og institutioner i Europa, blev lanceret i 2005 som en del af Europa-Kommissionens e-Læringsprogram. eTwinning understøtter samarbejdsprojekter mellem lærere, pædagogisk personale og ledere fra europæiske lande og er en del af Erasmus+. Alle skoler og institutioner kan benytte eTwinning gratis og samarbejde om projektudvikling, kommunikation og udveksling inden for alle fag og temaer. Opretter man en profil på eTwinning kan man dygtiggøre sig igennem onlineseminarer, workshops eller selvinstruerende materialer. Man kan lade sig inspirere til at give sin undervisning eller andet pædagogisk arbejde et internationalt islæt af de mange projekter, der er lagt op på portalen, og herigennem styrke elevernes sproglige og digitale færdigheder.

Og endelig – og ikke mindst – kan man præsentere sin egen idé til et internationalt projekt og få kontakt til potentielle samarbejdspartnere med samme interesser som én selv.

DET INTERNATIONALE SKAL FYLDE MERE

"Det er et superinteressant værktøj, og det er selvfølgelig baggrunden for, at jeg søgte jobbet som eTwinning-ambassadør," siger Christian Stanley Plovgaard, der er en af i alt 20 ambassadører fordelt ud over hele landet.

"Som ambassadør arbejder jeg på at udbrede eTwinning. Jeg tager ud på skoler og informerer om, hvad eTwinning er og hjælper dem i gang. Det kan ske ved korte seminarer eller workshops, der handler om, hvordan man opretter profiler og bruger eTwinning i hverdagen eller i sine årsplaner. Både på min egen skole og på andre skoler i området hjælper jeg mine kolleger med konkrete projekter, og samtidig har jeg en blog på Folkeskolen.dk sammen med mine ambassadør-kolleger, hvor vi beskriver og debatterer vores arbejde med eTwinning og deler gode projekter og undervisningsforløb," siger han.

I betragtning af at mere end 850.000 lærere i Europa og heraf knapt 9.000 fra Danmark har

Foto: Adobe Stock

oprettet en profil på eTwinning, kan man måske mene, at behovet for at udbrede kendskabet ikke er påtrængende. Men antallet af profiler afspejler ikke nødvendigvis, hvor meget det internationale samarbejde præger undervisningen, og det vil Christian Stanley Plovgaard gerne have til at fylde endnu mere:

”Hvis man er typen, der er for-

skrækket over it eller nye tiltag i det hele taget, så kan det måske være uoverskueligt, og så er det vores opgave et vise, at det er en ret simpel portal, hvor man i løbet af en halv time kan det basale og kan gå i gang med at lave en projektbeskrivelse.”

NOGET VI BRÆNDER FOR

Men når han har søgt jobbet som ambassadør, er det ikke fordi han

OM ETWINNING

eTwinning er en gratis og sikker platform for lærere og elever til at netværke, udvikle samarbejdsprojekter og udveksle ideer i Europa. På etwinning.dk kan man blive inspireret til at bruge eTwinning i undervisningen, holde sig opdateret med nyheder inden for området og finde gennemførte forløb, hvor eTwinning har bidraget til en mere spændende og udbytterig hverdag for eleverne. Der er adgang til eksempler fra henholdsvis dagtilbud, grundskolen og ungdomsuddannelserne samt inden for specialundervisning. eTwinning er en del af Erasmus+.

er mere it-kyndig end andre lærere: "Min interesse ligger i det humanistiske eller det internationale, det at man kan lave et møde mellem kulturer uden at forlade klasse-lokalet, og det gælder for alle os ambassadører, at det er noget vi brænder for og gerne vil have andre i gang med," siger han.

Som lærer har han selv været involveret i adskillige projekter: "Jeg har set eTwinning som en mulighed for at få skabt nogle kontakter i Europa og for at få lavet nogle samarbejder om virkelig spændende tværfaglige projekter," siger han.

"I idræt har det for eksempel været en del af pensum at lære spilhjulet at kende. Her udviklede min klasse boldspil sammen med en skole i Bayern og sendte dem til hinanden. Det kræver ikke det helt store, men bliver alligevel interessant, fordi eleverne pludselig står med noget, der er lavet af nogen ligesom dem et andet sted i Europa, og det finder de eksotisk. Samtidig med at det selvfølgelig giver mulighed for at kombinere sprogundervisning og idræt."

EN DEL AF HVERDAGEN

"I et andet projekt udvekslede vi juletraditioner, julesange og julekort med elever fra Polen, som iført nationaldragter sang julesange for os på video. Man kunne se, hvordan det satte tanker i gang hos vores elever og gav anledning til spørgsmål, som man ikke var forberedt på," siger Christian Stanley Plovgaard, der også er i gang med at planlægge et projekt om global opvarmning med en skole fra Oslo, hvor eleverne skal arbejde sammen gennem videomøder.

"Man kan lave nogle fantastiske projekter i fag, man ikke umiddelbart tænker, at man kan lave internationalt samarbejde om. Og der er en enorm læring i, at eleverne kommunikerer på engelsk og får kendskab til nabosprog. For lærerne er det en mulighed for at tænke projekter ind i hverdagen. Det bliver et element, som man lige så stille tænker ind i sin undervisning og årsplan, så det bliver en naturlig del af arbejdet i skolen," Christian Stanley Plovgaard.

På vej mod en mere smidig administration

Vi er kommet meget langt, og digitaliseringen har også medført, at man kan udvide sine forestillinger om, hvad et mobilitetsprogram er.”

KONTAKT

Trine Høj Eriksen
International koordinator,
Aarhus Universitet
ter@au.dk

BESØG

Aarhus Universitet
www.au.dk

Det nye Erasmus+ 2021-2027-program vil blandt andet have fokus på øget digitalisering. Det glæder en erfaren administrator af programmet.

’Erasmus Without Paper’. Så langt er man endnu ikke. Men det er titlen på et af projekterne støttet af Europa-Kommissionen, som skal gøre administrationen af Erasmus+-programmet mere strømlinet ved blandt andet at udskifte papirbaserede arbejdsgange med digitale og reducere tunge administrative opgaver ved hjælp af den nyeste teknologi. Og det er de samme tanker, der ligger bag det nye Erasmus+ 2021-2027-programs fokus på digitalisering.

Aarhus Universitet (AU) er en af de institutioner herhjemme, der er nået længst med denne ambition godt understøttet af universitetets egen digitaliseringsstrategi, der flugter fint med projekternes og Europa-Kommissionens ambitioner.

Trine Høj Eriksen har arbejdet som international koordinator ved det internationale kontor på Aarhus Universitet de seneste ti år, og hun kan konstatere, at der er sket store forbedringer på området.

TÆT PÅ PAPIRFRIT

Da jeg startede, fyldte vores mapper med Erasmus+-papirer en hel reol per bevilling per år. Det var kontrakter, økonomi, regler, korrespondance, Learning Agreements, udbetalingsbilag på stipendierne og meget mere. Det begyndte vi at lave om på i 2014, så i dag har

vi én tynd, lille mappe per bevilling på to år. Så vi er meget tæt på at have et papirfrit Erasmus+-kontor på AU,” siger hun.

”For eksempel har Erasmus+-programmet de senere år tilladt, at den studerende kan underskrive digitalt, hvor det længe af en eller anden grund var et krav, at det skulle være med blåt blæk. Det betyder, at man kan sende en mail med et scan eller bruge et af de digitale værktøjer i stedet for selv at møde op med papir i hånden. Det er jo utrolig vigtigt i forhold til at skabe en mere smidig administration.”

I AU’s digitaliseringsstrategi hedder det blandt andet, at man vil understøtte en forenkling af administrationen gennem digitale løsninger, der skal give bedre og lettere adgang til de informationer, der er afgørende for medarbejdernes og de studerendes hverdag.

”Det ligger mig og mine kolleger, som arbejder med mobilitet, meget på sinde at kunne tilbyde de studerende en brugervenlig og sammenhængende oplevelse også rent it-mæssigt. Og vi vil gerne have, at digitalisering styrker effektiviseringen og forenkler de administrative processer,” siger Trine Høj Eriksen.

Foto: Morten Koldby Photography

International koordinator på Aarhus Universitet,
Trine Høj Eriksen, vejleder de studerende om
Erasmus+-programmet.

SAMMENHÆNGENDE LØSNING MANGLER

Men ifølge hende har problemet været, at de værktøjer, som Erasmus+ stiller til rådighed, spiller dårligt sammen med både programmets egne og AU's løsninger:

"Det sværeste har været, at der ikke er en sammenhængende løsning på de mange tiltag og værktøjer, der er kommet, men det bliver der forhåbentlig med det kommende Erasmus+-program. Vi har for eksempel skullet bruge Mobility Tool, hvor vi afrapporterer de studerendes aktiviteter. Så har vi et andet system, Online Linguistic Support (OLS), der dokumenterer deres sprogtest, som er uafhængigt af det første. Hertil er der Erasmus Dashboard, hvor man laver en online Learning Agreement, som ikke spiller sammen med de

to andre systemer. I alle tre systemer skal man manuelt angive den studerendes oplysninger, og det siger sig selv, at når den studerende og den administrative person skal taste ind ad flere omgange, er der en øget risiko for, at der sker fejl," siger hun.

I det nye Erasmus+-program er der lagt op til, at grunddata netop bliver genanvendt på tværs af systemer, og hvor data bliver udvekslet mellem den studerende, hjeminstitution og partnerinstitution.

Trine Høj Eriksen tilføjer, at Aarhus Universitet netop er ved at implementere et nyt administrativt system til håndtering af 'student exchange', et system hvori 'Erasmus Without Paper' kan være en integreret del.

STUDIEOPHOLD
I UDLANDET

"Så vi er lige nu ved at undersøge disse funktioner, samtidig med at vi bruger de andre værktøjer, som stilles til rådighed, for at afdække, hvordan vi bedst skal håndtere kravene fra det kommende Erasmus+-program og udvekslingen af data. Jeg er sikker på, at andre institutioner står med samme udfordring," siger hun.

DER BLIVER LYTTET TIL OS

Det glæder Trine Høj Eriksen, at Erasmus+-programmet de senere år er blevet bedre til at lytte til administratorernes erfaring:

"Det har været en positiv oplevelse for mig at deltage i en arbejdsgruppe under Europa-Kommissionen, hvor vi havde mulighed for at diskutere, give feedback og komme med løsningsforslag til nogle af Erasmus+-programmets digitale planer. Vi følte, at der blev lyttet til os, og at vi var med til at ændre noget. Med det nye Erasmus+-program vil der også være forskellige webinarer, hvor de løfter sløret for nye ting, og hvor vi kan stille spørgsmål og komme med feedback. Det er en god udvikling," siger Trine Høj Eriksen.

"Men selv for en garvet administrator kan det være en udfordring, når der bliver jongleret med begreber som Erasmus Student Card Initiative, European Student Identifier, Erasmus Without Paper, API, MyAcademicID, Dashboard, IIAM, OLA, OLS. Men på AU har vi valgt at kaste os over alle disse værktøjer, før de bliver obligatoriske at bruge. For hvis vi lærer dem at kende og teste dem af, kan vi bidrage til Erasmus+-

programmet med vores feedback, før de endeligt implementeres," siger hun.

NYE PERSPEKTIVER

Under Corona-nedlukningen oplevede hun, hvor meget digitaliseringen også på dette område havde udviklet sig, og at det var muligt at klare alle Erasmus+-processer via en bærbar computer hjemmefra.

"Vi er kommet meget langt, og digitaliseringen har også medført, at man kan udvide sine forestillinger om, hvad et mobilitets-program er. For eksempel er vi på AU og i andre institutioner begyndt at tale om 'virtual mobility', 'blended mobility' og 'internationalisation at home' for at studerende, der af den ene eller anden grund har svært ved at tage på studieophold, alligevel kan opleve kulturudveksling. Hvad disse ting vil betyde for Erasmus+, må tiden vise, men det er en interessant snak og mulighed, og det motiverer mig i mit arbejde at deltage i udviklingen," siger Trine Høj Eriksen.

"Men når det så er sagt, så kan den personlige kontakt altså ikke helt erstattes af digitale værktøjer," slutter hun.

Studerende fra hele verden studerer bæredygtighed i København

Den mangfoldighed, vi oplever, og det udsyn vi får, kommer den danske uddannelsessektor til gavn.

KONTAKT

Niels Strange

Professor ved Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi, Københavns Universitet
nst@ifro.ku.dk

BESØG

SUFONAMA på
www.em-sufonama.eu

Fem europæiske universiteter gik for fjorten år siden sammen om en Erasmus Mundus-ansøgning til en international uddannelse i bæredygtig skov- og naturforvaltning. Og den har vist sig at være levedygtig.

I de seneste tretten år er studerende fra mere end 65 lande kommet til Danmark for at uddanne sig inden for bæredygtig skov- og naturforvaltning på Københavns Universitet. SUFONAMA (Sustainable Forest and Nature Management) hedder uddannelsen, og tankerne bag den går helt tilbage til den gamle Landbohøjskole, der i starten af 00'erne fik Per Holten-Andersen som rektor. Han havde en ambition om at gøre institutionen meget mere international, end det dengang var tilfældet. Mange af Landbohøjskolens kandidater fandt job i udlandet, og det gav derfor god mening at gøre flere af uddannelserne engelsksprogede, herunder skovbrugsuddannelsen, og dermed samtidig gøre uddannelserne tilgængelige for udlændinge. Det er imidlertid ikke enhver ung talentfuld studerende beskåret at slå sig ned i et dyrt land som Danmark for at studere, og uden udlændinge var det så som så med internationaliseringen. Løsningen blev Erasmus Mundus-programmet, der kunne støtte de udenlandske studerendes ophold i Danmark, og første ansøgning blev sendt afsted i 2006.

Landbohøjskolen er siden blevet indfusioneret på Københavns Universitet, og uddannelsen har adresse på Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi, men professor Niels Strange har været med fra starten. Han siger: "Erasmus Mundus

har været en utrolig god løftestang. De danske studerende fik studiekammerater, der kom fra alle mulige lande, og som var utroligt dygtige. Vi har igennem årene haft fra 150 til 600 ansøgere, og vi har typisk kun udvalgt 20 til 40, så det er naturligvis meget kvalificerede studerende, vi har fået."

HØJ BESKÆFTIGELSE

På SUFONAMA-uddannelsen, der er en masteruddannelse, arbejder Københavns Universitet sammen med universiteter i Wales, Tyskland, Sverige og Italien. På det første år i København undervises man i økologiske, økonomiske og sociale udfordringer og muligheder inden for skov- og naturforvaltning, hvorefter de studerende specialiserer sig i et emne inden for feltet og tager andet år på det relevante partneruniversitet; det kan være biodiversitet og naturbeskyttelse i Wales, bæredygtig skovdrift i Sverige, skov- og naturforvaltning i bjergregioner i Italien samt klimaforandringer og skovdrift i Tyskland. Den færdiguddannede kandidat får titlen cand.scient. i bæredygtig skov- og naturforvaltning fra Københavns Universitet og opnår samtidig en grad fra det partneruniversitet i udlandet, hvor man har valgt at færdiggøre sig.

"Vores kandidater har en høj beskæftigelsesgrad. Cirka en tredjedel er ansat i forskningsjobs på

Fotos: Københavns Universitet

Træopmåling i Dolomitterne.

OM PROJEKTET

SUFONAMA (Sustainable Forest and Nature Management) er en Erasmus Mundus-uddannelse i bæredygtig skov- og naturforvaltning for studerende, der ønsker at arbejde med at forvalte skov og natur på en måde, der bidrager til et bedre miljø og klima.

universiteter eller andre forskningsinstitutioner, og resten er primært ansat i den private sektor, i statsadministrationen og NGO'er. En del af dem er blevet i Danmark, herunder hos os på instituttet, men også i styrelser og undervisningssektoren, men i og med at så mange går efter forskerjobs, er de fleste taget til USA, Australien, Sydøstasien eller andre lande i Europa, hvor det er nemmere at få et ph.d.-stipendium," siger Niels Strange.

"Mange af de afrikanske kandidater vender også tilbage til Afrika og underviser dernede, og på den måde kan vi sige, at vi ikke gør os skyldige i et brain drain i det her program. Jeg ved godt, at der er en politisk agenda om, at de udlændinge, vi uddanner her, også gerne skal blive og betale skat, men hvis man kommer fra et udviklingsland, kan man gøre en kæmpe forskel for sit land ved at rejse tilbage og undervise og forske og dermed opkvalificere arbejdsstyrken inden for

bæredygtig skov og naturforvaltning. Vi skal selvfølgelig kvalificere vores kandidater til et job i Danmark, men de er altså også superkvalificerede til at søge videre ud i verden," siger han.

AFSMITTENDE EFFEKTER AF INTERNATIONALISERINGEN

Ét er at tilbyde de studerende en god uddannelse. Noget andet er, hvad hele arbejdet med SUFONAMA – og søsteruddannelsen SUTROFOR (Sustainable Tropical Forestry), der også er en Erasmus Mundus-uddannelse – har gjort for instituttet, medarbejderne og de studerende.

"For de studerende har det selvfølgelig været vigtigt at have udenlandske medstuderende. Men det er jo i det hele taget kolossalt inspirerende at gå ind i et samarbejde med nogle af de bedste universiteter i Europa på de her felter. Det skaber innovation både i forhold til faglighed og undervisningsmetode,

Undervisning i bæredygtig skov- og naturforvaltning i Dolomitterne.

pædagogiske virkemidler osv. Den mangfoldighed, vi oplever, og det udsyn vi får, kommer den danske uddannelsessektor til gavn. For eksempel har vores kolleger på SUTROFOR været førende på onlineundervisning og e-læringsværktøjer. Og når vi modtager professorer fra alle mulige prestigefyldte institutioner, der giver gæsteforelæsnings, vejledning eller separate kurser, så har det helt sikkert haft både en afsmittende og varig effekt,” siger Niels Strange.

HJÆLP TIL DET ADMINISTRATIVE

SUFONAMA er nu i gang med sin tredje Erasmus Mundus-runde, der slutter i 2024, og så skulle man måske tro, at arbejdet med uddannelsen efterhånden bare kørte på skinner. Men sådan er det ikke helt.

”Der er stadig en masse arbejde og udfordringer. Det er jo på

mange måder mere simpelt bare at blive derhjemme og lave, hvad man plejer at lave. Rent studieadministrativt er det noget nemmere bare at holde sig til den danske lovgivning og de regler, vi har på studieområdet, i stedet for at samarbejde, udveksle regler og tilpasse sig dem og finde løsninger, der virker. Det er stadig en udfordring i dag, selvom vi har så mange år på bagen. Men det opvejes klart af alle fordelene, og vi har nogle rigtig dygtige studieadministrative medarbejdere. Lige fra starten har vi haft et sekretariat, en studieadministration og et institut, som var dedikerede og utrolig professionelle omkring alle de her administrative opgaver, så jeg kunne koncentrere mig om det akademiske og faglige. Det prioriterer vi stadig, og det vil jeg også råde andre til at gøre, hvis de skulle kaste sig ud i noget lignende,” siger Niels Strange.

PROJEKTPARTNERE

**Københavns Universitet,
Institut for Fødevarer- og
Ressourceøkonomi**
Danmark

**Bangor University, School of
the Environment and Natural
Resources**
Wales

**Universität Göttingen, Fa-
kultät für Forstwissenschaft-
ten und Waldökologie**
Tyskland

**Sveriges Lantbruksuni-
versitet, Institutionen för
sydsvensk skogsvetenskap**
Sverige

**Università di Padova, Dipar-
timento Territorio e Sistemi
Agro-Forestali**
Italia

En varig ven i en fjern region

...med arbejdet har vi ramt direkte ned i vores formålsparagraf, der handler om at give unge mulighed for at møde hinanden på tværs af kulturer i hele verden

KONTAKT

Uffe Engsig

Generalsekretær i Dansk ICYE
icye@icye.dk

Jonas Sidenius

International konsulent i DUF -
Dansk Ungdoms Fællesråd
jos@duf.dk

Erasmus+-programmet rummer mere end EU-landene: En georgisk og dansk ungdomsorganisation har fundet sammen i et varigt samarbejde til stor glæde for begge parter. Senest om at skabe et læringsværktøj til forebyggelse af radikaliserings.

I 2012 inviterede den daværende Styrelse for Forskning og Uddannelse ungdomsorganisationen Dansk ICYE (International Cultural Youth Exchange) til Georgien og Armenien for at skabe kontakter i en region, der på dette tidspunkt var – og langt hen ad vejen stadig er – ukendt for de fleste danskere. Det skabte grundlaget for et langt og fortsat samarbejde med den georgiske ungdomsorganisation DRONI om en stribe forskellige projekter, kurser og ungdomsudvekslinger. Et samarbejde, der er et fremragende eksempel på, at Erasmus+ ikke kun favner organisationer i EU-landene, men også i en lang række partnerlande. Det får organisationerne på begge sider til at vokse og udveksle og gøre sig nye erfaringer om internationalt ungdomsarbejde, kulturmøder og ikke-formel uddannelse.

Gennem årene har partnerskabet mellem Droni og Dansk ICYE blandt andet omfattet musikfestivalen 'Street Music Day' i Tbilisi, projektet 'EntreRural' om egnsudvikling og iværksætteri samt adskillige uddannelseskurser, der omfatter udendørs undervisning og oplevelsesbaseret læring, der har fundet sted i både Danmark, Georgien og Holland. Senest har man arbejdet sammen om projektet 'Escape Radicalization: escape game genre preventing radicalization', hvor de to organisationer i samarbejde

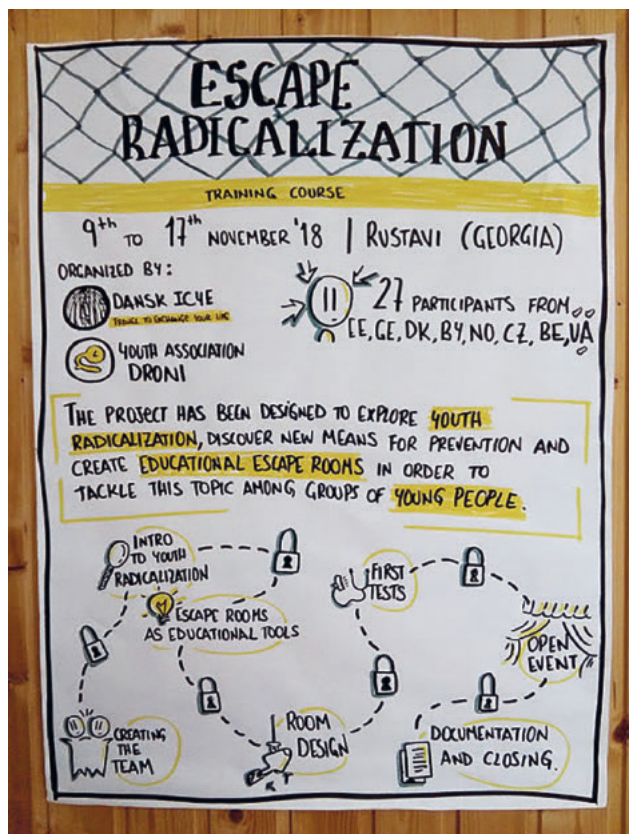
med partnere fra Estland, Ukraine, Hviderusland, Belgien, Norge og Tjekkiet i et ugelangt kursus har arbejdet med at finde nye metoder til at dæmme op for radikalisme i alle dens former.

LEGER SIG TIL VIDEN

"Vi ledte efter en innovativ læringsaktivitet, der kunne understøtte og skabe refleksion om radikaliserings, og hvor der sker en grad af læring, som man kan bruge efterfølgende," siger Jonas Sidenius, der har været koordinator på projektet.

Inspirationen hentede de i de 'Escape Rooms', der er blevet så populære i det meste af verden inden for de senere år. Et 'Escape Room' er en aktivitet, hvor man i en gruppe skal forsøge at løse en gåde eller udfordring sammen i et lukket rum inden for et begrænset tidsrum for typisk at finde en nøgle eller kode, der kan lukke gruppen ud igen. Konceptet viste sig at være velegnet som pædagogisk værktøj og læringsaktivitet til at diskutere og gøre sig tanker om, hvordan radikaliserede synspunkter opstår. I projektet udarbejdede man i alt tre forskellige Escape Rooms med henholdsvis mobning, social eksklusion og voldelig ekstremisme som tema, der ikke bare gjorde de involverede projektdeltagere klogere, men som kan bruges af alle, der ønsker at fordybe sig i emnet.

PROJEKTPARTNERE

Dansk ICYE (International Cultural Youth Exchange)

Danmark

Youth Association DRONI

Georgien

NGO "Youth Education Centre "Fialta"

Hviderusland

Mittetulundusühing Shokkin Group

Estland

Hromadska organizatsiya "Logos znannya",

Ukraine

Shokkin Group

Norge

Swira

Belgien

BE International

Tjekkiet

"Der sker en læring, som man kan bruge efterfølgende. Da vi havde lavet rummene, inviterede vi folk, der er interesserede i Escape Rooms eller læring generelt, og fik dem testet. Vi lavede også en guide til, hvordan man selv kan lave rummene andre steder. Unge fra Hviderusland, Ukraine og Georgien er ikke vant til at arbejde med ikke-formel læring på den måde, så det har givet dem viden om radikaliserings, men også en måde at arbejde på, som de kan bruge til at oprette nye Escape Rooms med andre emner," siger Jonas Sidenius.

PROJEKTERNE SKAL DRIVES AF UNGE

Dansk ICYE er en non-profit udvekslingsorganisation, der hvert år sender danske unge ud i verden på udveksling og for at lave frivilligt arbejde og omvendt modtager udenlandske volontører, der bor hos lokale værtsfamilier og arbejder frivilligt på et projekt. En stor del af arbejdet udføres af frivillige, ulønnede medlemmer, der tidli-

gere har været på udveksling. Et af disse har været Jonas Sidenius fra Dansk Ungdoms Fællesråd, der var med på en rejse til Georgien og blev bidt af at møde en masse unge mennesker fra andre lande og finde ud af, hvor meget man har til fælles på tværs af grænser.

"Det var en øjenåbner, og hjemme igen troppede jeg op på kontoret med et ønske om selv at være med til at sende unge mennesker ud. Vi havde en idé og fik fuld opbakning til at sende en ansøgning af sted, og fra at være frivillig kom jeg efterhånden ind at sidde på kontoret og har været aktiv på ungdomsudvekslingsområdet siden," siger han.

Uffe Engsig, der er generalsekretær i Dansk ICYE, siger:

"Det er vigtigt, at vi som organisation tilbyder struktur og støtte, men det er de unge, der driver projekterne på eget initiativ og på baggrund af interesse og nysgerrighed. Det fungerer ikke, at vi

Fotos: Dansk ICYE

laver et program, som vi bagefter skal finde unge til.”

FRIVILLIGHED OG ORGANISERING SKAL LÆRES

I samarbejdet med landene i regionen har det helt fra starten været en udfordring at skabe en fælles opfattelse af, hvad frivilligt arbejde er, og hvordan man tænker organisationer:

”Organisationer med unge frivillige, der gør noget gratis, har man ikke på samme måde kendt til i disse lande, og det har svært at rekruttere unge kræfter til arbejdet. Det at være med i en ungdomsorganisation havde i 2012, hvor der stadig var noget gammel strøm fra kommunisttiden, en anden klang i Georgien end i Danmark. Det har været ret spændende at være med til at ændre på det,” siger Uffe Engsig.

”Frivilligheden har været en udfordrende kontekst at arbejde i, men det er blevet mere mainstream at

være frivillig i en organisation. Men rejser til Danmark og andre vest-europæiske lande har afgjort været en gulerod og noget, der har gjort frivillige projekter mere interessant. Vi skulle også skubbe på for, at de unge fik noget at sige i organisationerne, for det kunne man ikke automatisk regne med, og organisationerne er helt klart blevet mere fleksible og robuste gennem det internationale arbejde,” siger Jonas Sidenius.

”Alle parter har fået noget ud af det. Det er en region, hvor det er svært at lave ungdomsudvekslinger, men med hjælp fra Erasmus+ er det lykkedes. Og med arbejdet har vi ramt direkte ned i vores formålsparagraf, der handler om at give unge mulighed for at møde hinanden på tværs af kulturer i hele verden. Vi er en organisation skabt efter 2. verdenskrig med det formål at skabe fred i verden, og her er det en forudsætning, at man lærer hinanden at kende,” siger Uffe Engsig.

OM PROJEKTET

‘Escape Radicalization: escape game genre preventing radicalization’ samlede 28 unge frivillige, ledere og undervisere fra otte organisationer i perioden 9.-17. november 2018 i Rustavi, Georgien. Projektet har givet deltagerne kompetencer til at opbygge Escape Rooms til at bekæmpe og forebygge radikaliserings. Projektet fik godkendt en tilskudsramme på 22.318 euro fra Erasmus+.

BESØG

Dansk ICYE (International Cultural Youth Exchange)
www.icye.dk

Om Erasmus+

Erasmus+ er EU's uddannelsesprogram. Programmet giver tilskud til europæiske mobilitets- og samarbejdsprojekter i dagtilbud, grundskoler og ungdomsuddannelser, erhvervsrettede grund- og efteruddannelser såvel som i videregående uddannelser.

Derudover giver Erasmus+ tilskud til projekter inden for almen voksenuddannelse og folkeoplysning samt ungdomsområdet og idræt.

Formålet med Erasmus+ er at styrke kvaliteten af formel og uformel læring for derigennem at fremme

kompetencer til arbejdsmarkedet og europæiske værdier. Det sker blandt andet gennem tværnationale samarbejder mellem erhvervsliv og uddannelsesverdenen og uddannelses- og praktikophold i udlandet for elever, studerende samt undervisere og medarbejdere.

I programmet indgår EU-medlemslandene, EØS-landene Norge, Island og Liechtenstein samt Tyrkiet, Nordmakedonien og Serbien. I 2020 er der afsat mere end 280 mio. kr. til danske ansøgere, der søger om tilskud til europæiske mobilitets- og samarbejdsprojekter.

LÆS MERE OM PROGRAMMET PÅ

ufm.dk/erasmusplus

Hold dig opdateret

ABONNER PÅ NYHEDSBREV

'Udsyn – Nyt om Internationale Uddannelsesprogrammer'

FØLG OS PÅ LINKEDIN

Internationale Uddannelsesprogrammer

FØLG OS PÅ FACEBOOK:

ERASMUS+ SKOLE – Læring i verden

Erasmus+ Voksen – Voksenlæring i danmark

Erasmus+ Ungdom – Aktive unge

Grib Verden – Om at rejse ud som studerende

LÆS MERE PÅ

[Ufm.dk/uddannelsesprogrammer](https://ufm.dk/uddannelsesprogrammer)

